

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

21 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 czerwca 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej M. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 16 listopada 2020 r., I AGa 112/20,

w sprawie z powództwa Ł. W.

przeciwko K. G. i M. K.

o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do pozwanego M. K. w
zakresie utrzymującym w mocy wobec niego wyrok zaoczny z 22
listopada 2017 r. (pkt 1 tiret pierwsze)
oraz orzekającym o kosztach postępowania (pkt 1 tiret drugie
i pkt 3, a także pkt 5) i w tych granicach znosi postępowanie
apelacyjne oraz przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu
we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Grzegorz Misiurek

Władysław Pawlak

Karol Weitz

UZASADNIENIE

Powód Ł. W. wniósł o zasądzenie od pozwanych K. G. i M. K. solidarnie kwoty 1392 862,29 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od 1 lutego 2016 r. do dnia zapłaty. Uzasadniając powództwo powód podał, że przysługują mu wierzytelności wobec spółki H., w tym wierzytelności, które nabył w drodze umów przelewu od spółki A. oraz M. S.. Powód powołał się na zawarte ze spółką H. porozumienie z 19 stycznia 2016 r. w którym spółka zobowiązała się do spłaty zadłużenia w wysokości objętej żądaniem pozwu. Pozwani jako członkowie zarządu spółki mają odpowiadać solidarnie za jej zobowiązania, gdyż ich zaspokojenie z majątku spółki nie było możliwe. Celem zabezpieczenia zobowiązania objętego porozumieniem z 19 stycznia 2016 r., spółka poddała się dobrowolnie egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pk 4 k.p.c. w formie aktu notarialnego z 27 stycznia 2016 r. Postanowieniem z 14 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu nadał temu aktowi klauzulę wykonalności.

22 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrok zaoczny, zasądzając od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwotę 1 392 862,29 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 8 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I) i w pozostałej części oddalił powództwo (pkt II). Pozwani wnieśli sprzeciwy od tego wyroku. Na skutek sprzeciwów Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 9 stycznia 2020 r. uchylił wyrok zaoczny w części, tj, w zakresie punktu III , IV i V jego sentencji (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) i orzekł o kosztach procesu.

Sąd ustalił, że pozwani K. G. i M. K. byli wspólnikami spółki H. sp z o.o. w W., pełniąc funkcje członków jej zarządu od początku jej istnienia. Pozwany K. G. pełnił funkcję członka zarządu spółki nieprzerwanie do 14 września 2016 r., a pozwany M. K. został odwołany z funkcji członka zarządu spółki uchwałą zgromadzenia wspólników z 26 lutego 2013 r., co zostało ujawnione w Krajowym Rejestrze Sądowym 18 marca 2013 r.. Małżonka powoda Ł. W. – M. S., która była większościowym wspólnikiem spółki H., została prokurentem spółki. M. S. udzielono prokury łącznej, uprawniającej do podejmowania czynności łącznie z członkiem zarządu. Uchwałą z 28 stycznia 2016 r. prokura M. S. została odwołana. Poza tym M. S. była także większościowym wspólnikiem spółki A.. 21 grudnia 2015 r. spółka H. wniosła o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację jej majątku, wskazując w uzasadnieniu wniosku na swoje zobowiązania wobec powoda, M. S. oraz spółki A.. Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu z 24 lutego

2016 r. wniosek został oddalony z powodu braku majątku wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania. 19 stycznia 2016 r. powód zawarł porozumienie ze spółką H. reprezentowaną przez prokurenta M. S., w którym spółka zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda łącznej kwoty 1 392 862,29 zł w 49 ratach począwszy od 31 stycznia 2016 r. W przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat lub zapłacenia w terminie raty w niepełnej wysokości, pozostała część długu miała stać się w całości natychmiast wykonalna bez odrębnego oświadczenia wierzyciela, a od kwot przeterminowanego zadłużenia wierzyciel mógł naliczać odsetki maksymalne liczone od całej pozostałej do zapłaty kwoty od dnia powstania przeterminowanego zadłużenia do dnia zapłaty. 27 stycznia 2016 r. na zabezpieczenie spłaty zobowiązania objętego wspomnianym porozumieniem spółka H. poddała się egzekucji w akcie notarialnym zgodnie z art. 777 §1 pkt 4 k.p.c. Na wniosek powoda Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej postanowieniem z 14 marca 2016 r. nadał temu aktowi notarialnemu klauzulę wykonalności wobec spółki H..

Sąd Okręgowy ustalił także, że uchwałą wspólników spółki nr [...] z 31 marca 2015 r. pozwany M. K. został powołany na stanowisko wiceprezesa zarządu. Pozwany M. K. w oświadczeniu z tej samej daty wyraził zgodę na powołanie go na stanowisko wiceprezesa zarządu. 8 kwietnia 2015 r. złożył zaś do sądu rejestrowego wniosek o zmianę danych w rejestrze przez wpisanie go jako członka zarządu spółki H. 28 stycznia 2016 r. pozwany M. K. wyraził również zgodę na powołanie go na stanowisko wiceprezesa zarządu, tego samego dnia M. K. wraz z drugim pozwanym podpisał uchwałę zarządu o odwołaniu prokury dla M. S.. 29 stycznia 2016 r. pozwany M. K. złożył zaś do sądu rejestrowego wniosek o wpisanie go jako członka zarządu spółki H. oraz wykreślenia M. S. jako prokurenta. 7 marca 2016 r. pozwany M. K. złożył pisemne oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka zarządu spółki H..

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Według Sądu powód nie wykazał, aby przysługiwała mu jakakolwiek wierzytelność wobec spółki H.. W sprawie spośród przesłanek odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania wynikających z art. 299 ks.h. bezsporny był tylko fakt pełnienia przez pozwanych funkcji członków zarządu spółki H.. Żaden z pozwanych nie kwestionował też, że nie była możliwa skuteczna egzekucja zobowiązań z majątku spółki, Spełnienie tej przesłanki wynika z faktu że wniosek o ogłoszenie upadłości spółki został oddalony z powodu braku wystarczających środków na przeprowadzenie postępowania upadłościowego. Bezzasadny był także zarzut pozwanego K. G., że wniosek o ogłoszenie upadłości spółki H. został złożony we właściwym czasie. O istnieniu wierzytelności powoda wobec spółki H. nie świadczyło ani porozumienie z 19 stycznia 2016 r. ani istnienie tytułu

wykonawczego w postaci aktu notarialnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, gdyż tytułem tym nie jest prawomocne orzeczenie sądowe Sąd Okręgowy wskazał także, że w dacie zawierania porozumienia z 19 stycznia 2016 r. prokurent M. S. nie miała umocowania do samoistnej reprezentacji spółki H. i wobec braku stosownego potwierdzenia przez spółkę czynności dokonane przez M. S. samodzielnie w imieniu spółki należy uznać za nieważne. W rezultacie Sąd Okręgowy uznał, że powód nie wykazał istnienia zobowiązań spółki H. za które pozwani mogliby ponosić solidarną odpowiedzialność na podstawie art. 299 ks.h. i tego względu uchylił wyrok zaoczny z 22 listopada 2017 r. w zakresie punktów I III, IV i V i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Apelację od wyroku z 9 stycznia 2020 r. złożył powód. Wyrokiem z 16 listopada 2020 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że utrzymał w całości wyrok zaoczny z 22 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny ustalił dodatkowo, że na mocy umowy z 15 stycznia 2015 r. dokonano przeniesienia wierzytelności przysługujących A. Sp. z o.o. w J. na rzecz Ł. W., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą A. w J., Na przeniesioną wierzytelność składała się należność główna wraz z należnościami ubocznymi w kwocie 333 660,71 zł i kwota odsetek 15 164,76 zł, które to wierzytelności zostały określone w załączniku nr 1 do zawiadomienia o cesji z 15 stycznia 2016 r. Na mocy umowy cesji z 15 stycznia 2015 r. dokonano również przeniesienia wierzytelności przysługujących M. S. na rzecz Ł. W. prowadzącego działalność gospodarczą po firmą A. w J.. Na przeniesioną wierzytelność składa się należność główna wraz z należnościami ubocznymi w kwocie 246 699,03 zł oraz 104 647 USD tytułem zwrotu należności głównej pożyczki z 29 października 2012. Powód 27 lipca 2017 r. skierował do pozwanych ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, wzywając ich do zapłaty kwoty 1 382 863,29 zł. Uznając apelację powoda za uzasadnioną Sąd Apelacyjny nie zgodził się z oceną sądu pierwszej instancji, że powód nie wykazał istnienia zobowiązania spółki wobec powoda. Dokonując własnej oceny dowodów Sąd Apelacyjny przyjął, że doszło do wykazania istnienia tego zobowiązania, a za kluczowy dowód w tym zakresie uznał tytuł wykonawczy wobec spółki H. pozostający w dyspozycji powoda i tego powodu zmienił zaskarżony wyrok.

Skargę kasacyjną na wyrok z 16 listopada 2020 r. złożył pozwany M. K., zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające skutkować nieważnością postępowania według art. 379 pkt 2 k.p.c., oraz art. 365 § 1 w związku z art. 366 i z art. 777 § 1 pkt 4 oraz art. 783 § 1 k.p.c., jak również art. 840 §1 i art. 327¹ §1 k.p.c. w związku z art. 382 i z art. 391 §1 k.p.c., a także art. 38a ustawy – Prawo upadłościowe.

Na tych podstawach wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 379 pkt 2 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany. Z akt niniejszej sprawy wynika, że pozwany M. K. udzielił pełnomocnictwa procesowego umocowującego adwokata T. R. i adwokata G. P. do reprezentacji pozwanego M. K. przed Sądem pierwszej instancji. Brak natomiast w aktach sprawy pełnomocnictwa umocowującego kogokolwiek do działania w imieniu pozwanego M. K. w postępowaniu przed sądem drugiej instancji. Uszło uwagi Sądu Apelacyjnego, że brak pełnomocnictwa do działania w imieniu pozwanego M. K. w postępowaniu apelacyjnym dla adwokata T. R., adwokata G. P. lub adwokata P. S., występujących w imieniu M. K. w tym postępowaniu. Brak również potwierdzenia przez pozwanego M. K. czynności dokonanych w jego imieniu przez powołanych adwokatów w postępowaniu apelacyjnym. Wyjątkiem jest potwierdzenie przez pozwanego M. K. złożenia w jego imieniu przez adwokata G. P. wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego. Oznacza to, że postępowanie apelacyjne dotknięte było nieważnością z powodu nienależytego umocowania pełnomocników pozwanego M. K. zgodnie z art. 379 pkt 2 k.p.c. Uzasadniało to uchylenie zaskarżonego wyroku w stosunku do skarżącego M. K., zniesienie postępowania przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu w odpowiednim zakresie i przekazanie sprawy w tych granicach temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wobec faktu, że art. 378 § 2 k.p.c. nie ma zastosowania (w związku z art. 398²¹ k.p.c.) w postępowaniu kasacyjnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 listopada 1999 r. III CKN 248/68, OSP 2000, nr 7-8, poz.117, odmiennie wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2009 r. I UK 71/09, OSNP 2011 nr 7-8, poz. 106) Sąd Najwyższy nie mógł rozpoznać skargi kasacyjnej także na rzecz drugiego z pozwanych.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze oraz art. 386 § 2 w związku z art. 398²¹, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a!]

